

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนด ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบ ลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๙ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. กาแฟพันธุ์ยอดดำถ้ำคอก (*Coffea canephora* 'Yoddom Tomkok')
๒. หงส์เหินพันธุ์บุญลือชิต (*Globba* 'Boonlikhit')
๓. หงส์เหินพันธุ์ชมพูนุช (*Globba* 'Chompoo-Nuch')
๔. หงส์เหินพันธุ์ลลิตา (*Globba* 'Lalita')
๕. หงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส (*Globba* 'Pimpilas')
๖. หงส์เหินพันธุ์โรสิตา (*Globba* 'Rosita')
๗. หงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์ (*Globba* 'Siamethyst')
๘. หงส์เหินพันธุ์สุมน (*Globba* 'Sumon')
๙. หงส์เหินพันธุ์นิจันรันดร์ (*Globba* 'Nij-Nirand')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่น คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัย การคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นางวิลาวัลย์ ไคร์ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กาแฟพันธุ์ยอดตำลึงคอก

(*Coffea canephora* 'Yoddom Tomkok')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นายจิรวุฒิ นุ่นศรี

ที่อยู่ 23/3 ถนน 4095 ถ้ำตลอด - สะบ้าย้อย ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

โทรศัพท์ 08 4398 5689

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กาแฟพันธุ์ยอดตำลึงคอกเป็นกาแฟโรบัสตาที่เกิดจากการเพาะเมล็ดของกาแฟโรบัสตาพันธุ์ผสมเปิดในพื้นที่ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โดยเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. 2559 นายจิรวุฒิ นุ่นศรี นำต้นกล้ากาแฟโรบัสตาที่งอกจากเมล็ด ในระยะปีกมีเสื่อในพื้นที่บริเวณถ้ำคอก จำนวน 200 ต้น มาเพาะชำในถุงเตรียมปลูกในพื้นที่สวนของตัวเอง จนกระทั่งเมื่ออนุบาลต้นกล้าได้ใบเลี้ยงคู่ที่สอง สังเกตต้นกาแฟว่ามีใบเลี้ยงคู่ที่สอง มีลักษณะยอดอ่อนเป็นสีดําแกมม่วง จำนวน 50 ต้น จึงได้คัดแยกออกมาเพื่ออนุบาลต่อแยกจากต้นอื่น ๆ ทิ้งไว้มีสีเขียวปกติ และได้นำต้นกล้าที่มีลักษณะใบสีดําแกมม่วงมาปลูก ต่อมาในกลางปี พ.ศ. 2561 สังเกตต้นกาแฟว่ามีระบรอก ใบ เปลือก เมล็ด มีสีม่วง ส่วนดอกจะออกสีขาวแกมม่วงเช่นกัน ปี พ.ศ. 2565 คัดเลือกต้นพันธุ์จำนวน 1 ต้นที่มีลักษณะเด่นคือ ข้อถี่และมีผลจำนวนมาก เพื่อติดตามความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์อย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2567 ได้ขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนด้วยวิธีการเสียบยอดจำนวน 100 ต้น และปี พ.ศ. 2568 ขยายพันธุ์เพิ่มเติมด้วยวิธีการเสียบยอด จำนวน 200 ต้น ปลูกในพื้นที่สวนของตนเองเพื่อติดตามความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ อย่างต่อเนื่องโดยใช้ต้นตอกาแฟโรบัสตาพื้นเมืองถ้ำคอกแล้วเลือกยอดต้นพันธุ์ยอดตำลึงคอกที่สมบูรณ์ที่สุดมาเสียบยอด

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ	การดำเนินการ	สถานที่
ธ.ค. 2559	นำต้นกล้ากาแฟโรบัสตาที่งอกจากเมล็ด ในระยะปักฝักสี่เดือน พื้นที่จำนวน 200 ต้น มาเพาะชำลงถุ่	ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา
	↓	
ม.ค. 2560	สังเกตพบใบเลี้ยงคู่ที่สอง ออกยอดอ่อนเป็นสีดำแกมม่วง จำนวน 50 ต้น แยกพื้นที่อนุบาล	โรงเพาะต้นกล้ากาแฟ สวนเกษตรผสมผสานคนรักบ้าน เกิด ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา
	↓	
ส.ค. 2561	พบว่ากาแฟจำนวน 50 ต้น มีระบบราก ใบ เปลือก เมล็ด มี สีม่วง ส่วนดอกจะออกสีขาวแกมม่วงเช่นกัน	สวนกาแฟโรบัสตายอดดำถั่วคอก ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา
	↓	
ธ.ค. 2565	คัดเลือกต้นพันธุ์จำนวน 1 ต้นที่มีลักษณะเด่นคือ ข้อถี่และมีผลจำนวนมากจึงคัดเลือกเพื่อติดตามความคงตัว ของลักษณะประจำพันธุ์อย่างต่อเนื่อง	
	↓	
มิ.ย. 2567	ขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนด้วยวิธีการเสียบยอด จำนวน 100 ต้น	
	↓	
มิ.ย. 2568	ขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนด้วยวิธีการเสียบยอด จำนวน 200 ต้น	
	↓	
	กาแฟพันธุ์ยอดดำถั่วคอก	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กาแฟพันธุ์ยอดดำลำคอก ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Coffea canephora</i> 'Yoddom Tomkok' วงศ์ Rubiaceae กาแฟโรบัสตา ไม้พุ่มขนาดกลาง
ลำต้น	ลำต้นสูงประมาณ 3.0 เมตร ทรงพุ่มใหญ่โปร่ง กว้างประมาณ 2.0 เมตร บริเวณข้อกิ่งสีม่วง เปลือกต้นสีม่วง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี กว้างเฉลี่ย 10.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 21.50 เซนติเมตร ปลายใบ เรียวแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ยอดอ่อนสีน้ำตาล แผ่นใบด้านบนสีเขียวเข้ม แกมม่วง ก้านใบยาว 2 เซนติเมตร สีม่วง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกออกตามข้อบริเวณซอกใบ จากข้อใกล้ลำต้นไปยังปลายกิ่ง ดอกสมบูรณ์เพศ กลีบเลี้ยง 6 กลีบ เชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย สีม่วง กลีบดอก 6 กลีบ เชื่อมกันเป็นหลอด เกสรเพศผู้ 6 อัน ฝังไว้ตัววงกลีบมี 2 คาร์เพล ก้านเกสรเพศเมียยาว ปลายเกสรเพศเมียแยก 2 แฉก
ผล	ผลแบบผลเมล็ดเดี่ยวแข็ง ออกเป็นคู่ประกบกัน รูปรี กว้างเฉลี่ย 1.30 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 1.70 ก้านผลสั้น ผลดิบสีน้ำตาล ผลสุกสีม่วงแกมดำ มีกลิ่นหอม
เมล็ด	เปลือกสีม่วง เมล็ดรูปรี กว้างเฉลี่ย 1 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 1.30 เซนติเมตร หนา เฉลี่ย 0.50 เซนติเมตร
ลักษณะอื่น ๆ	1. ผลผลิตลูกสุกเขอรี เฉลี่ย 10 กิโลกรัมต่อต้น 2. มีรสชาติและกลิ่นที่มีความหวาน และกลิ่นหอมดอกไม้ 3. เหมาะสำหรับพื้นที่แสงรำไร

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกาแฟพันธุ์ยอดดำถ้ำคอก
 ก ต้น ข ใบ ค - ง ช่อดอก จ - ฉ ผล ช เมล็ด

กาแฟพันธุ์ยอดดำถ้ำคอก

หงส์เหินพันธุ์บุญลิขิต
(*Globba* 'Boonlikhit')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่   มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี 18220
โทรศัพท์   087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์บุญลิขิต เป็นลูกผสมข้ามในสามชนิด (three-way cross) ระหว่าง *Globba williamsiana* var. *rubra* x *Globba* 'MJ14' (*G. sherwoodiana* x *G. rosea*) ซึ่งเป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงห้อยระยะยาว โดย *G. williamsiana* var. *rubra* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรง ช่อดอกยาว มีใบประดับหลักสีบานเย็นแกมแดง ขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรีปลายแหลม ติดทน เรียงตัวเป็นระเบียบ และอายุการบานของช่อดอกยาวนานมาก ส่วน *G. 'MJ14'* เป็นหงส์เหินลูกผสม (F_1) ของ (*G. sherwoodiana* x *G. rosea*) มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมค่อนข้างเตี้ย แตกกอดี ใบประดับหลักและใบประดับย่อยสีชมพูเข้ม ขนาดใหญ่ รูปทรงรีปลายแหลม ติดทน โดยปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2564 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2565 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิ ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 และปี พ.ศ. 2566-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมิน ความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์		
ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2564	<i>G. williamsiana</i> var. <i>rubra</i> x <i>G. 'MJ14'</i> และเพาะเมล็ด	
2565	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2566 – 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์บุญลิขิต	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์บุญลิขิต ชื่อวิทยาศาสตร์ *Globba* 'Boonlikhit' วงศ์ Zingiberaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร

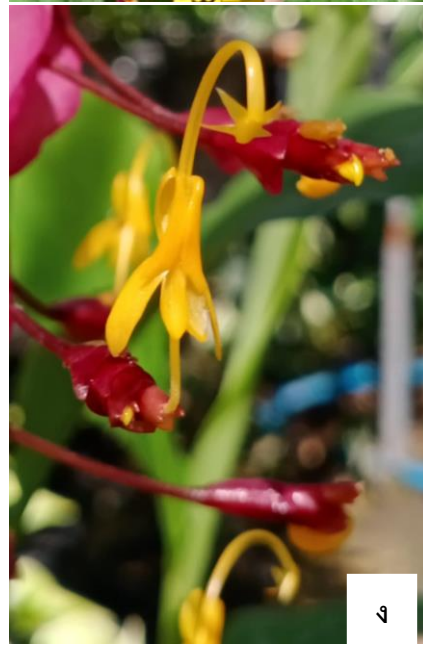
ลำต้น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 48.00 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปใบหอก กว้างเฉลี่ย 7.00 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 18.00 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม ใบสีเขียว หลังใบสีอ่อนกว่า

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก โปรง เรียงเป็นระเบียบ ห้อยลง จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักเฉลี่ย 17 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีชมพูแกมแดง ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 15.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 6A) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อยเฉลี่ย 5 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีชมพูเข้ม (Magenta Group N66B) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่ลดตามชั้นช่อดอกย่อย ขอบห่อลู่เล็กน้อย ปลายแหลม มี 16 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลัก กว้างเฉลี่ย 1.60 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.80 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีบานเย็นอมแดง (Red Group 53B) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน โคนใบห่อม้วนมิดชิดเป็นกรวย ปลายแหลม จำนวน 4-5 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 1.60 เซนติเมตร x 2.80 เซนติเมตร ไล่ลดตามชั้นของใบประดับย่อย

- ลักษณะอื่น ๆ**
1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีลักษณะโปรง ใบประดับเรียงตัวเป็นระเบียบ ก้านช่อดอกหลักแล ก้านช่อดอกย่อยยาว
  2. ใบประดับหลักและใบประดับย่อยมีสีโทนเดียวกันแต่ต่างเฉด และสีของใบประดับไม่มีการ ถอดสีตามอายุการบาน
  3. พันธุ์นี้ใช้ได้ทั้งไม้กระถางและไม้ตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์บุญลิขิต

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์บุญลิขิต

หงส์เหินพันธุ์ชมพูนุช
(*Globba* ‘Chompoo-Nuch’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่   มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี 18220
โทรศัพท์   087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพระราชพันธุ์ชมพูนุช เป็นลูกผสมข้ามชนิด (interspecific hybridization) ระหว่าง *Globba sherwoodiana* และ *Globba rosea* var. *rosea* ซึ่งเป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงห้อย ระบายและทรงกุหลาบ ที่มีใบประดับคงทน โดย *G. sherwoodiana* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมสูง แตกกอรอบ เหน้้าหลัก ใบประดับหลักมีสีขาว รูปทรงรี ติดทน เรียงตัวเป็นระเบียบชิดกันโดยมีการไล่ขนาดของใบประดับอย่างเป็นระเบียบ ใบมีสีเขียวอ่อน รูปทรงหอก และแผ่นใบปรากฏเส้นใบชัดเจน ส่วน *G. rosea* var. *rosea* ลำต้นเทียมแข็งแรงและเตี้ย ช่อดอกห้อยแบบกระจุก ก้านช่อดอกย่อยสั้น มีใบประดับตั้งแต่สี่ชมพู บานเย็น และม่วงแดง รูปทรงกลมรี ติดทน เรียงตัวรอบช่อดอกย่อยเป็นกระจุกคล้ายทรงดอกกุหลาบ โดยปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2564 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2565 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 และปี พ.ศ. 2566-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2564	<i>G. sherwoodiana</i> x <i>G. rosea</i> var. <i>rosea</i> และเพาะเมล็ด	
2565	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2566 – 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์ชมพูนุช	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์ ‘ชมพูนุช’ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Globba* ‘Chompoo-Nuch’ วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบน้ำ รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร

ลำต้น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดิน คือกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น ทำหน้าที่เป็นต้นเทียม สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 42.00 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปใบหอก กว้างเฉลี่ย 7.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 18.00 เซนติเมตรใบสีเขียว หลังใบมีสีอ่อนกว่า ปลายเรียวแหลม

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก เรียงชิดเป็นระเบียบ ห้อยลง จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักเฉลี่ย 21 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยมีสีชมพูแกมขาว ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 11.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 5B) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อยเฉลี่ย 5 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีชมพูแกมม่วง (Magenta Group N74B) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน ขอบด้านล่างม้วนห่อเข้าเล็กน้อย ปลายแหลม มี 23 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.30 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีชมพูแกมม่วง (Magenta Group N74B) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน โคนใบห่อม้วนมิดชิด ปลายแหลม จำนวน 4-5 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 1.50 เซนติเมตร x 2.30 เซนติเมตร ไล่ลดตามชั้นของใบประดับย่อย

ลักษณะอื่น ๆ

1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีใบประดับเรียงตัวเป็นระเบียบและปกปิดก้านช่อดอกมิดชิด
2. ใบประดับมีขนาดไล่เลี่ยกัน และสีของใบประดับไม่มีการถอดสีตามอายุการบาน
3. พันธุ์นี้เป็นได้ทั้งไม้กระถางและไม้ตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์ชมพูนุช

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ไบประดับหลักและไบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์ชมพูนุช

หงส์เหินพันธุ์ลลิตา
(Globba 'Lalita')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่   มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี 18220
โทรศัพท์   087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์ลลิตา เป็นลูกผสม (BC₁) ระหว่าง *Globba sherwoodiana* และลูกผสมในธรรมชาติ คือ *Globba 'Sweet Pink'* (*G. williamsiana* x *G. sherwoodiana*) โดย *G. sherwoodiana* เป็นหงส์เหินในประเภทที่มีช่อดอกทรงห้อยระย้า ใบประดับหลักมีสีขาว รูปทรงรี ติดทน เรียงตัวเป็นระเบียบ ซิดกันโดยมีการไล่ขนาดของใบประดับอย่างสวยงาม ใบมีสีเขียว รูปทรงหอก แผ่นใบปรากฏเส้นใบชัดเจน เป็นชนิดที่ใช้ตัดดอก ส่วน *Globba 'Sweet Pink'* มีช่อดอกห้อยระย้า ใบประดับหลักมีสีชมพูเรืองแสง รูปทรงกึ่งรี ติดทน เรียงตัวซิดกันและไล่ขนาดลงมา ใบมีสีเขียว รูปทรงหอก ลำต้นเทียมค่อนข้างแข็งแรง และอายุการบานของช่อดอกยาวนาน โดยปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2564 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2565 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 และปี พ.ศ. 2565-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกต้นพ่อ-แม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2564	<i>G. sherwoodiana</i> x <i>G. 'Sweet Pink'</i> และเพาะเมล็ด	
2565	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2566 – 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์ลลิตา	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์ลิตา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Globba 'Lalita'* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร

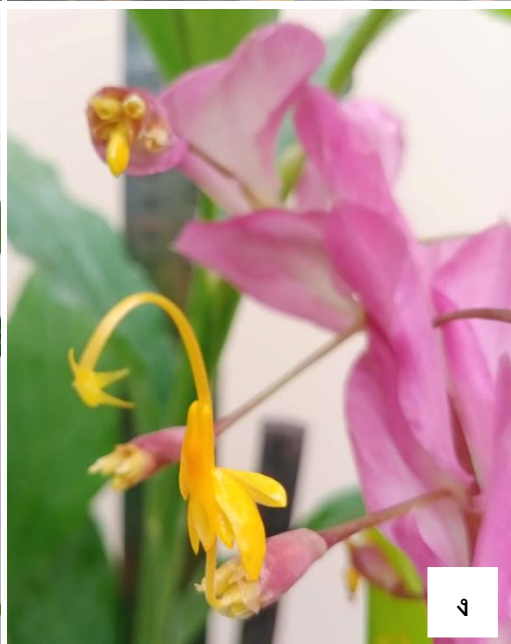
ลำต้น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 56.00 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงตัวแบบสลับ สีเขียว หลังใบสีอ่อนกว่า รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 8.00 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 21.00 เซนติเมตร

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจະ ห้อยระย้า จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักเฉลี่ย 21 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีเขียวอ่อน ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 16.00 เซนติเมตร ดอกย่อยสีเหลือง (Yellow Group 1B) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อย 5-6 ดอกย่อย ใบประดับหลักสีชมพู (Magenta Group 72D) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน ขอบด้านล่างม้วนเข้าเล็กน้อย ปลายแหลม เรียงตัวตั้งขึ้นระนาบไปกับก้านช่อดอกอย่างเป็นระเบียบ มี 22 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.70 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.80 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีชมพู (Magenta Group 72D) รูปทรงรี ติดทน ปลายแหลม โคนใบห่อม้วนมิดชิด จำนวน 3 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเท่ากับหรือเล็กกว่า 0.80 เซนติเมตร x 1.00 เซนติเมตร

- ลักษณะอื่น ๆ**
1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีขนาดใหญ่
  2. มีการเรียงตัวของใบประดับหลักที่เป็นระเบียบจนปิดกั้นช่อดอกหลัก และสีของใบประดับหลักบริเวณแกนกลางมีการถอดสีตามอายุการบาน
  3. พันธุ์นี้เป็นไม้ตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์ลิตา

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์ลิตา

หงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส
(Globba 'Pimpilas')

ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่ มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี 18220
โทรศัพท์ 087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์พิมพิลาส เป็นลูกผสมเปิด (open pollinated hybrid) ในโรงเรือนเพาะปลูก โดยต้นแม่คือ G. 'Pen-Chompoo' ซึ่งเป็นหงส์เหินลูกผสมประเภทที่มีช่อดอกทรงห้อย ระบาย ลำต้นเทียมกะทัดรัด แตกกอได้ดี ใบประดับหลักมีสีบานเย็น รูปทรงรี ติดทน มีขนาดเล็กและลดหลั่นกัน ขอบกลีบตรงกลางห่อเข้าเล็กน้อย ปลายแหลม เรียงตัวตั้งขึ้นระนาบไปกับก้านช่อดอก ก้านช่อดอกสีบานเย็น ใบประดับย่อยมีสีบานเย็น ฐานกลีบห่อปิดมิดชิด เป็นทรงกรวยปลายแหลม ใบมีสีเขียว รูปทรงหอก ใช้เป็นไม้ตัดดอก ส่วนต้นพ่อไม่สามารถระบุได้ชัดเจน โดยปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2564 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2565 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 และปี พ.ศ. 2565-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2564	G. 'Pen-Chompoo' ผสมเปิด และเพาะเมล็ด	
2565	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2566 - 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Globba 'Pimpilas'</i> วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า
ราก	ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 36.00 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ สีเขียว หลังใบมีสีอ่อนกว่า รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 7.00 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 19.00 เซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจະ ห้อยระย้า จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักจำนวนเฉลี่ย 17 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีแดงบานเย็น ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 11.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 6C) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อย 6-8 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีแดงบานเย็น (Magenta Group 60B) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน ขอบห่อเข้าเป็นลอนเล็กน้อย ปลายแหลม เรียงตัวตั้งขึ้นระนาบไปกับก้านช่อดอกแบบโปร่ง มี 18 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.70 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีแดงบานเย็น (Magenta Group 60B) รูปทรงรี ติดทน ปลายแหลม โคนใบห่อม้วนมิดชิดเป็นทรงกรวย จำนวน 6 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 1.50 เซนติเมตร × 2.70 เซนติเมตร
ลักษณะอื่น ๆ	1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีลักษณะใบประดับขอบเป็นลอน 2. สีของใบประดับไม่มีการถอดสีตามอายุการบาน 3. พันธุ์นี้เป็นไม้กระถางและไม่ตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์พิมพิลาส

หงส์เหินพันธุ์โรสิตา
(*Globba* 'Rosita')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่ มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี 18220
โทรศัพท์ 087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์โรสิตา เป็นลูกผสมข้ามชนิด (interspecific hybridization) ระหว่าง *Globba rosea* var. *rosea* (non-stoloniferous type) และ *Globba williamsiana* (กลุ่มปราจีนบุรี) โดยเป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงกุหลาบ และทรงห้อยระย้าที่มีใบประดับคงทน ทั้งสองชนิดเป็นพืชถิ่นเดียวของประเทศไทย โดย *G. rosea* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรง แตกกอรอบเหง้าหลัก ไม่สร้างไหล ช่อดอกห้อยแบบกระจุก ก้านช่อดอกย่อยสั้น มีใบประดับตั้งแต่สีม่วงเข้ม ม่วงอ่อน ชมพูอ่อน และขาว ขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรี ติดทน เรียงตัวรอบช่อดอกย่อยเป็นกระจุกคล้ายทรงดอกกุหลาบ ส่วน *G. williamsiana* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรงและหนา ช่อดอกแบบห้อยระย้า มีใบประดับสีขาว ชมพู ขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรีปลายแหลม ติดทน และอายุการบานของช่อดอกยาวนาน โดยปี พ.ศ. 2561 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2562 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2564 และปี พ.ศ. 2564 – 2566 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

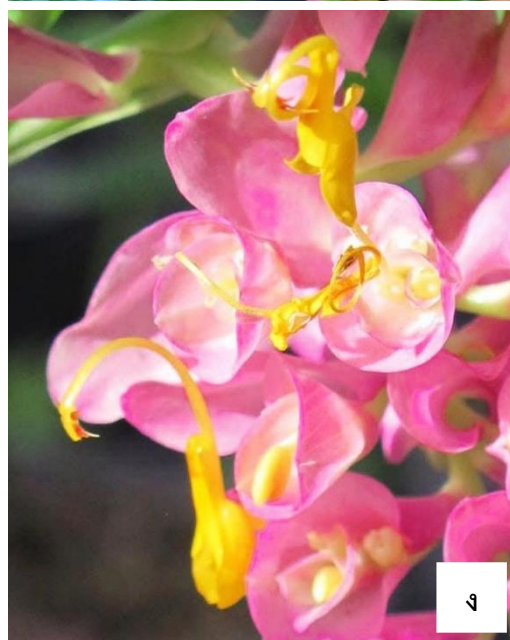
แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2561	คัดเลือกต้นพ่อ-แม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2562	<i>G. rosea</i> x <i>G. williamsiana</i> และเพาะเมล็ด	
2563	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2564 – 2566	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2567	หงส์เหินพันธุ์ 'โรสิตา'	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย หงส์เหินพันธุโรสิตา ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Globba 'Rosita'</i> วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า
ราก	ระบบรากฝอย และรากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด คล้ายกับรากกระชาย และรากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร
ต้น	ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือเป็นลำต้นเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 45.00 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ สีเขียว หลังใบมีสีอ่อนกว่า รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 5.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 19.00 เซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก อัดแน่นเป็นกระจุก ห้อยลง จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักจำนวนเฉลี่ย 21 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีเขียวอ่อน ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 8.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 3A) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน สีม่วงแดง จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อย ตั้งแต่ 3-6 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีชมพู (Magenta Group N58C) รูปทรงเกือบกลม ติดทน ขนาดใกล้เคียงกัน มีการห่อที่ฐานมิดชิดและม้วนเปิดปลายกลีบ ปลายแหลม มี 21 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.30 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 1.80 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีชมพู (Magenta Group N58C) รูปเกือบกลม ติดทน ปลายแหลม จำนวน 4-6 ใบต่อช่อดอกย่อย มีขนาดเล็กกว่า 1.30 เซนติเมตร x 1.80 เซนติเมตร ไล่ลดตามชั้นของใบประดับย่อย
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่อดอกทรงกู่หลายที่มีขนาดใหญ่และการบานที่สมมาตรของรอบก้านช่อดอก 2. มีการเรียงตัวของใบประดับย่อยที่ไล่ลดตามขนาดและห่อเป็นทรงดอกกู่หลายที่ชัดเจน และสีของใบประดับย่อยมีการถอดสีจางลงตามอายุการบาน ทำให้โทนสีต่างจากใบประดับหลัก 3. พันธุ์นี้เป็นได้ทั้งไม้กระถางและตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์โรสิตา

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์โรสิตา

หงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์
(*Globba 'Siamethyst'*)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นางวันเพ็ญ มานะกุล
ที่อยู่   มานะกุลฟาร์ม เลขที่ 59 หมู่ที่ 3 ตำบลวังม่วง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น 40120
โทรศัพท์   087 122 8209

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรชาพันธุ์สยามเมทิสต์ เป็นลูกผสมข้ามชนิด (interspecific hybridization) ระหว่าง *Globba rosea* var. *coerulea* และ *Globba williamsiana* (กลุ่มปราจีนบุรี) ซึ่งเป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงกุหลาบ และทรงห้อยระย้าที่มีใบประดับคงทน ทั้งสองชนิดเป็นพืชถิ่นเดียวของประเทศไทย โดย *G. rosea* var. *coerulea* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรง แตกกอรอบเหง้าหลัก ไม่สร้างไหล ช่อดอกห้อยแบบกระจุก ก้านช่อดอกย่อยสั้น ใบประดับตั้งแต่สีม่วงเข้ม มีขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรี ติดทน เรียงตัวรอบช่อดอกย่อยเป็นกระจุกคล้ายทรงดอกกุหลาบ ส่วน *G. williamsiana* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรง และหนา ช่อดอกแบบห้อยระย้า มีใบประดับสีขาว ชมพู ขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรีปลายแหลม ติดทน และอายุการบานของช่อดอกยาวนาน โดยปีพ.ศ. 2561 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2562 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2564 และปี พ.ศ. 2564 – 2566 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2561	คัดเลือกต้นพ่อ-แม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	มานะกุลฟาร์ม สระบุรี
2562	<i>G. rosea</i> var. <i>coerulea</i> x <i>G. williamsiana</i> และเพาะเมล็ด	
2563	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2564 – 2566	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์	
2567	หงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์' ชื่อวิทยาศาสตร์ *Globba* 'Siamethyst' วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร

ต้น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น สีเขียว ตั้งตรง ความสูงเฉลี่ย 34.00 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ สีเขียว หลังใบสีอ่อนกว่า รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 5.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 18.00 เซนติเมตร

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจະอัดแน่นเป็นกระจุก ห้อยลง จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักจำนวนเฉลี่ย 18 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีม่วงแกมเขียว ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 8.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 3B) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อย 6-7 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีม่วง (Violet Group 90A) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน ขอบช่วงกลางม้วนห่อเข้าเล็กน้อย ปลายแหลม มี 25 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.00 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 1.70 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีม่วง (Violet Group 90A) รูปทรงรี ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน โคนใบห่อม้วนไม่มีดขีด ปลายแหลม จำนวน 6-7 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 1.00 เซนติเมตร x 1.70 เซนติเมตร ไล่ลดตามชั้นของใบประดับย่อย

- ลักษณะอื่น ๆ
1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีใบประดับสีม่วงเข้มมาก
  2. ขอบกลีบใบประดับหลักช่วงกลางม้วน และสีของใบประดับมีการถอดสีตามอายุการบาน
  3. พันธุ์นี้เป็นไม้กระถาง

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์สยามเมทิสต์

หงส์เหินพันธุ์สุมน
(*Globba* 'Sumon')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นายกิตติคุณ มุขตวาทย์
ที่อยู่   22/2 หมู่ที่ 9 ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110
โทรศัพท์   088 005 5101

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์สุมน เป็นลูกผสมข้ามในสามชนิด (three-way cross) ระหว่าง *Globba* sp. x *Globba* 'MJ12' (*G. williamsiana* x *G. rosea*) โดย *G. sp.* เป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงกุหลาบขนาดใหญ่ ช่อดอกห้อยแบบกระจุก ก้านช่อดอกย่อยสั้น ใบประดับคงทน รูปทรงเกือบกลม สีขาว ลำต้นเทียมสูงและหนา เหน้ามีการสร้างไหล ส่วน *G. 'MJ12'* เป็นหงส์เหินลูกผสม (F_1) ของ *G. williamsiana* x *G. rosea* มีลักษณะเด่นคือ ช่อดอกทรงห้อยระย้า ช่อดอกยาวและมีก้านช่อดอกย่อยที่ยึดออก ใบประดับคงทน รูปทรงรีปลายแหลม สีขาว ลำต้นเทียมแข็งแรง และอายุการบานของช่อดอกยาวนาน โดยปีพ.ศ. 2562 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2563 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2565 และปี พ.ศ. 2565-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2562	คัดเลือกต้นพ่อ-แม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2563	$G. sp. \times G. 'MJ12'$ และเพาะเมล็ด	
2564	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2565 – 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะ ประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์สุมน	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย หงส์เหินพันธุ์สุมน ชื่อวิทยาศาสตร์ *Globba* 'Sumon' วงศ์ Zingiberaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด รากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร

ต้น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล สามารถสร้างไหลได้ ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น รูปเกือบกลม สีเขียว ตั้งตรง สูงเฉลี่ย 45.00 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ สีเขียว หลังใบสีอ่อนกว่า รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 10.00 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 18.00 เซนติเมตร

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจະ ห้อยระย้า การเรียงตัวของใบประดับหลักและช่อดอกย่อยที่อัดแน่น จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักเฉลี่ย 22 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีเขียวอ่อน ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 11.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 12A) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน สีเหลือง จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อยเฉลี่ย 5 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีขาว (White Group NN155D) รูปเกือบกลม ติดทน ขนาดไล่เลี่ยกัน และมีการห่อที่ฐานมิดชิดและขอบด้านล่างมีวนเล็กน้อย ขอบด้านบนแผ่กาง ปลายกึ่งแหลม มี 21-23 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลัก กว้างเฉลี่ย 2.30 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.50 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีขาว (White Group NN155D) รูปเกือบกลม ติดทน ปลายแหลม จำนวน 4-6 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 2.30 เซนติเมตร x 2.50 เซนติเมตร ไหล่ลดตามชั้นของใบประดับย่อย

ลักษณะอื่น ๆ

1. ช่อดอกทรงห้อยระย้าที่มีการเรียงตัวของช่อดอกย่อยและใบประดับที่อัดแน่น
2. ใบประดับหลักมีขนาดใหญ่ หนา และคงทน มีการเรียงตัวของใบประดับย่อยที่ไล่ลดตามขนาด และสีของใบประดับไม่มีการถอดสีตามอายุการบาน
3. พันธุ์นี้เป็นได้ทั้งไม้กระถางและตัดดอก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์สุมน

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบ ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์สุมน

หงส์เหินพันธุ์นิรันดร์
(*Globba* 'Nij-Nirand')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   นายกิตติคุณ มุขตวาทย์
ที่อยู่   22/2 หมู่ที่ 9 ตำบลวัดประตู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110
โทรศัพท์   088 005 5101

แหล่งที่มาและประวัติ

หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์นิรันดร์ เป็นลูกผสมข้ามชนิด (interspecific hybrid) ระหว่าง *Globba rosea* var. *coerulea* x *Globba williamsiana* var. *alba* (กลุ่มปราจีนบุรี) ซึ่งเป็นหงส์เหินในกลุ่มช่อดอกทรงกุหลาบ และทรงห้อยระย้าที่มีใบประดับคงทน โดยทั้งสองชนิดเป็นพืชถิ่นเดียวของประเทศไทย *G. rosea* var. *coerulea* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรงและกระตัดรัศ แต่กอรอบเหง้าหลัก ไม่สร้างไหล ช่อดอกห้อยแบบกระจุก ก้านช่อดอกย่อยสั้น ใบประดับสีม่วงเข้ม ม่วงแดงถึงม่วงน้ำเงิน มีขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรี ติดทน เรียงตัวรอบช่อดอกย่อยเป็นกระจุกคล้ายทรงดอกกุหลาบ ส่วน *G. williamsiana* var. *alba* มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นเทียมแข็งแรงและหนา ช่อดอกแบบห้อยระย้า มีใบประดับสีขาว ขนาดใหญ่ รูปทรงกลมรีปลายแหลม ติดทน และอายุการบานของช่อดอกยาวนาน โดยปีพ.ศ. 2562 คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิดและปลูกทดสอบ ปี พ.ศ. 2563 ทำการผสมข้ามและเพาะเมล็ดลูกผสม ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกกล้าลูกผสม โดยลูกผสมต้นนี้ได้ผลิ ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2565 และปี พ.ศ. 2565-2567 ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น เพื่อปลูกประเมิน ความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี	ขั้นตอนการดำเนินการ	สถานที่
2562	คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละชนิด และปลูกทดสอบ	อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2563	<i>G. rosea</i> var. <i>coerulea</i> x <i>G. williamsiana</i> var. <i>alba</i> และเพาะเมล็ด	
2564	คัดเลือกกล้าลูกผสม	
2565 – 2567	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ 3 รุ่น, ปลูกทดสอบ/ ประเมินความคงตัวและความสม่ำเสมอของลักษณะ ประจำพันธุ์	
2568	หงส์เหินพันธุ์นิรันดร์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย หงส์เหินหรือเข้าพรรษาพันธุ์ 'นิจนิรันดร์' ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Globba</i> 'Nij-Nirand' วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ พืชล้มลุกอายุหลายปี ประเภทไม้หัวแบบเหง้า
ราก	ระบบรากฝอย และรากสะสมอาหารออกมาจากฐานหัว รอบ ๆ หัว สีน้ำตาล เรียวยาว อวบสด คล้ายกับรากกระชาย และรากหาอาหารมีขนาดเล็กกว่า เกิดบริเวณฐานลำต้นเทียมหรือแตกออกจากผิวของรากสะสมอาหาร
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า รูปทรงเกือบกลม สีน้ำตาล สามารถสร้างไหลได้ ลำต้นเหนือดินเกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่นและหนา รูปเกือบกลม สีเขียว ตั้งตรง สูงเฉลี่ย 35.00 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตัวแบบสลับ สีเขียว หลังใบสีอ่อนกว่า ขอบใบอ่อนสีม่วงแกมเขียว รูปใบหอก ปลายเรียวแหลม กว้างเฉลี่ย 7.50 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 17.00 เซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก อัดแน่นเป็นกระจุก ห้อยลง จำนวนช่อดอกย่อยต่อช่อดอกหลักเฉลี่ย 25 ช่อดอกย่อย ก้านช่อดอกหลักและย่อยสีม่วงแดงแกมเขียว ช่อดอกหลักยาวเฉลี่ย 8.00 เซนติเมตร ดอกย่อย สีเหลือง (Yellow Group 11A) กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 3 พู มีรยางค์อับเรณู 4 อัน สีเหลือง จำนวนดอกย่อยต่อช่อดอกย่อยเฉลี่ย 6 ดอกย่อย ใบประดับหลัก สีม่วงแดง (Purple Group 79C) รูปทรงสามเหลี่ยม ปลายแหลม ติดทน ขนาดใกล้เคียงกัน และมีการห่อที่ฐานไม่มีติชิตและขอบแผ่กาง มี 25-27 ใบต่อช่อดอกหลัก ใบประดับหลักกว้างเฉลี่ย 1.60 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.10 เซนติเมตร ใบประดับย่อย สีม่วงแดง (Purple Group 79C) รูปทรงสามเหลี่ยม ปลายแหลม ติดทน การห่อที่ฐานมีติชิตและขอบแผ่กาง จำนวน 4-6 ใบต่อช่อดอกย่อย ขนาดเล็กกว่า 1.60 เซนติเมตร x 2.10 เซนติเมตร ลดหล่นตามชั้นของใบประดับย่อย
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่อดอกทรงกุหลาบที่มีการเรียงตัวของช่อดอกย่อยและใบประดับที่อัดแน่นและเป็นระเบียบ 2. ใบประดับหนาและคงทน มีขนาดใกล้เคียงกัน สีของใบประดับไม่มีการถอดสีตามอายุการบาน 3. พันธุ์นี้เป็นไม้กระถางที่มีอายุการบานนานมาก

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย RHS Color Chart

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหงส์เหินพันธุ์จินรินทร์

ก ลำต้นเทียมและทรงพุ่ม ข ใบและช่อดอกอ่อน ค ช่อดอก ใบประดับหลักและใบประดับย่อย ง ดอกย่อย

หงส์เหินพันธุ์จินรินทร์